

EU:n epävirallinen kehitysministerikokous 8.-9.3.2023; Suomen tavoitteet

EU:n epävirallinen kehitysministerikokous pidetään 9.3.2023 Tukholmassa, tätä edeltää illallinen 8.3. Suomea kokouksessa edustaa kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari. Epävirallisen kehitysministerikokouksen aiheita ovat tuki Ukrainan jälleenrakennukselle sekä lyhyemmän aikavälin tuki; sekä monenkeskisten kehitys pankkien uudistaminen ja kehittäminen. 8.3. illallisella ministerit keskustelevat globaalista terveydestä.

Ukrainan lyhyen ja pitkän aikavälin tuki, ml. jälleenrakennus

Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. Ukrainan humanitaarinen tilanne ja välittömät tukitarpeet ovat suuret, ja pitkäjänteiseen avun tarpeeseen tulee varautua. Ukrainan tukemista myös kauppapoliittisin keinoin on jatkettava. Suomi pitää tärkeänä, että EU:lla on yhteistyössä kumppaneiden, ja erityisesti G7-maiden kanssa, keskeinen rooli Ukrainan tukemisessa niin sen välittömissä rahoitustarpeissa kuin demokraattisen Ukrainan jälleenrakentamisessa. Suomi pitää tärkeänä, että Ukrainan jälleenrakennusta tuetaan laajalla kansainvälisellä tuella. EU- ja kansainvälisten rahoituslaitosten sekä kolmansien valtioiden osallistuminen jälleenrakennuksen rahoittamiseen on tärkeää. Toiminnassa tulisi myös varmistaa toimiva koordinaatio keskeisten kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa. Suomi korostaa myös yksityisen sektorin osallistumista Ukrainan jälleenrakennukseen. Suomi pitää G7-ryhmän perustamaa Ukraina-tuen koordinaatiomekanismia tervetulleena. Suomi pitää tärkeänä lahjoittajamaiden laajaa osallistumista koordinaatiomekanismiin sekä koordinaatiomekanismin läpinäkyvyyttä, tiedonjakoa ja osallistavuutta. Suomi pitää tärkeänä, että Ukrainan jälleenrakennuksen tukeminen yhdistetään Ukrainan EU-lähentymiseen ja Ukrainan EU-Ukraina -assosiaatiosopimuksessa tekemiin sitoumuksiin uudistuksista. Erityistä huomiota tulee kiinnittää oikeusvaltion rakenteiden, hyvän hallinnon ja korruption vastaisten toimien vahvistamiseen. Suomi on valmis tukemaan Ukrainaa EU-lähentymisen edellyttämässä uudistuksissa. Suomi tukee Ukrainan aloitetta oikeudenmukaisesta rauhasta.

Monenkeskisten kehitys pankkien uudistaminen ja kehittäminen

Suomi kannattaa monenkeskisten kehitys pankkien uudistamista ja kehittämistä tukemaan paremmin kehitys- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Suomi tukee kehitys pankkireformin tavoitteita, kuten kehitysrahoituksen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamista sekä kehitys pankkien vahvempaa roolia kumppanimaiden auttamisessa vastaamaan globaaleihin ja rajat ylittäviin haasteisiin. Suomi tukee kehitys pankkien pääomien tehokkaampaa käyttöä muun muassa eri taseen optimointikeinojen avulla niiden olemassa olevien resurssien ja mandaattien puitteissa, kuitenkin heikentämättä kehitys pankkien pidemmän aikavälin rahoituskestävyyttä sekä vaarantamatta niiden korkeaa luottokelpoisuutta ja etuoikeutetun velkojan asemaa. Suomi painottaa erityisesti kehitys pankkien roolia pidemmän aikavälin transformatiivisen kestävä kehityksen aikaansaamisessa, vaikka viime aikoina rahoituksessa onkin korostunut useisiin samanaikaisiin ja äkillisiin kriiseihin vastaaminen. Kehitys pankit tarjoavat asiakkailleen rahoituksen lisäksi arvokasta asiantuntemusta, mikä edellyttää niiltä myös riittäviä henkilöresursseja toimintansa toteuttamiseen. Suomi kannustaa kehitys pankkeja keskinäiseen koordinaatioon toimijansa ja mandaattiansa täydentävyyden varmistamiseksi. Suomi painottaa, että kehitys pankkien reformiprosessien tulee olla osallistavia ja tasa-arvoisia. Kehittyvien maiden omistajuus on

tärkeää. Lähestymistapa tulee olla erilainen köyhimmille ja hauraille maille sekä keskitulotason maille huomioiden näiden maiden erilaiset tarpeet ja resurssit. Maakohtaisen lähestymistavan tulee jatkossakin olla tärkeä osa kehityspankkien toimintamallia. Suomi tukee pyrkimyksiä vahvistaa keskitulotason maiden roolia globaalien julkishyödykkeiden, erityisesti ilmastonmuutoksen hillinnän, tuottamisessa. Samalla Suomi painottaa keskitulotason maiden omien resurssien ja veropohjan kehittämistä sekä maiden sitouttamista kestäväen kehityksen tavoitteisiin ja sisäisen epätasa-arvon vähentämiseen. Tuki keskitulotason maille ei saa vähentää kaikkein köyhimmille maille kanavoitavaa tukea. Suomi korostaa yksityisen sektorin rahoituksen kasvattamista, jonka edistämiseksi pankit voisivat olla nykyistä tehokkaampia. Suomi kannustaa kehityspankkeja aktiiviseen dialogiin muiden monenkeskisten järjestöjen ja kumppaneiden, kuten OECD:n ja YK:n, kanssa kehityspankkireformin synergioiden varmistamiseksi suhteessa muihin monenkeskisen kehitysrahoitusjärjestelmän uudistamiseen tähtääviin aloitteisiin. Suomi edistää erityisesti valtiovarainministerien ilmastokoalitiota sekä sopeutumisrahoituksen Champions-ryhmää, joiden perustamisessa Suomi on ollut aktiivinen, hyvinä esimerkkeinä yhteistyöalustoista, joiden avulla koordinoidaan kansallisia politiikkoja kohti globaalien julkishyödykkeiden rahoittamista. Suomi piti keväällä 2022 Champions-ryhmän ensimmäisen ministeritason kokouksen. Eri osapuolien yhteen tuominen ja vuoropuhelun edistäminen jatkui Egyptin ilmastokokouksessa.

Asialista:

Ukrainan lyhyen ja pitkän aikavälin tuki, ml. jälleenrakennus	s. 4
Monenkeskisten kehityspankkien uudistaminen ja kehittäminen	s. 7

Ulkoministeriö

TAVOITEMUISTIO

ITÄ-20 Heiskanen Joonas

23.2.2023

Asia

Ukrainan lyhyen ja pitkän aikavälin tuki, ml. jälleenrakennus

Kokous/tapaaminen

Epävirallinen kehitysministerikokous 8.-9.3.2023

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Joonas Heiskanen UM/ITÄ-20, joonas.heiskanen@formin.fi, puh. 0295 350 535

Heli Pelttari UM/EUR-40, heli.pelttari@formin.fi, puh. 0295 351 422

Iris Hiltunen UM/KPO-20, iris.hiltunen@formin.fi, puh. 0295 350 426

Jenna Kuitunen SM/KVY, jenna.kuitunen@gov.fi, puh. 0295 488 276

Marko Mäntylä VNK / VNEUS marko.mantyla@gov.fi, puh. 0295 516 0576

1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET

Epävirallinen kehitysministerikokous keskustelee Ukrainan lyhyen ja pitkän aikavälin tuesta, ml. jälleenrakennuksesta sekä G7-maiden perustamasta lahjoittajamaiden koordinaatioalustasta. Keskustelussa nousee esille myös Ukrainan EU-lähentyminen.

2. SUOMEN TAVOITE

Suomen kantoja Ukrainan rahoitustukeen on määritetty mm. valtioneuvoston selvityksissä E 70/2022 vp, E 103/2022 vp ja E 107/2022 vp.

Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. Ukrainan humanitaarinen tilanne ja välittömät tukitarpeet ovat suuret, ja pitkäjänteiseen avun tarpeeseen tulee varautua.

Ukrainan tukemista myös kauppapoliittisin keinoin on jatkettava.

Suomi pitää tärkeänä, että EU:lla on yhteistyössä kumppaneiden, ja erityisesti G7-maiden kanssa, keskeinen rooli Ukrainan tukemisessa niin sen välittömissä rahoitustarpeissa kuin demokraattisen Ukrainan jälleenrakentamisessa. Suomi pitää tärkeänä, että Ukrainan jälleenrakennusta tuetaan laajalla kansainvälisellä tuella. EU- ja kansainvälisten rahoituslaitosten sekä kolmansien valtioiden osallistuminen jälleenrakennuksen rahoittamiseen on tärkeää. Toiminnassa tulisi myös varmistaa toimiva koordinaatio keskeisten kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa. Suomi korostaa myös yksityisen sektorin osallistumista Ukrainan jälleenrakennukseen.

Suomi pitää G7-ryhmän perustamaa Ukraina-tuen koordinaatiomekanismia tervetulleena. Suomi pitää tärkeänä lahjoittajamaiden laajaa osallistumista koordinaatiomekanismiin sekä koordinaatiomekanismin läpinäkyvyyttä, tiedonjakoa ja osallistavuutta.

Suomi pitää tärkeänä, että Ukrainan jälleenrakennuksen tukeminen yhdistetään Ukrainan EU-lähentymiseen ja Ukrainan EU-Ukraina -assosiaatiosopimuksessa tekemiin sitoumuksiin uudistuksista. Erityistä huomiota tulee kiinnittää oikeusvaltiorakenteiden, hyvän hallinnon ja korruption vastaisten toimien vahvistamiseen.

Suomi on valmis tukemaan Ukrainaa EU-lähentymisen edellyttämissä uudistuksissa.

Suomi tukee Ukrainan aloitetta oikeudenmukaisesta rauhasta.

3. NEUVOTTELUTILANNE

Keskustelussa nousee esille Ukrainan tukemista ml. jälleenrakennusta koordinoimaan perustettu lahjoittajamaiden koordinaatioalusta.

4. TAUSTA

EU tukee vahvasti Venäjän laittoman hyökkäyssodan kohteeksi joutunutta Ukrainaa. EU ja jäsenmaat ovat toimittaneet Ukrainaan n. 67 miljardin euron arvosta tukea ml. humanitaarista apua, makrotaloustukea, sotilaallista materiaaliapua ja koulutustukea, siviilisektorin materiaaliapua sekä kehitysyhteistyötukea. EU tukee Ukrainaa 18 miljardin euron makrotaloustuella kuluvan vuoden aikana välittömien rahoitustarpeiden kattamiseksi. Ukrainan välittömät tukitarpeet jatkuvat huomattavina, minkä ohella valmistellaan pidemmän aikavälin jälleenrakennusta.

EU tukee Ukrainaa myös kauppapoliittisin keinoin. Kesäkuussa 2022 EU poisti yksipuolisesti, vuoden määräajaksi, kaikki kaupan tullit Ukrainan EU:n alueelle suuntautuvalla viennillä ja teki päätöksen voimassa olevien kaupan suojatoimien soveltamatta jättämisestä. Toimien jatkoa arvioidaan kevään aikana.

EU-Ukraina -huippukokous järjestettiin 3.2.2023 Kioassa. Huippukokouksen julkilausumassa tuomittiin Venäjän hyökkäyssota sekä korostettiin EU:n laaja-alaista tukea Ukrainalle. Julkilausumassa korostetaan EU:n keskeistä roolia Ukrainan jälleenrakentamisessa. Julkilausumassa annetaan selkeä tuki Ukrainan rauhanaloitteelle sekä siihen liittyvälle huippukokousaloitteelle.

G7-ryhmä päätti 14.12.2022 perustaa lahjoittajamaiden koordinaatioalustan (Donor Coordination Platform), jonka tehtävänä on sekä lyhyen (ml. makrotalousapu), että pitkän aikavälin tuen (ml. jälleenrakennus) koordinaatio ja yhteensovittaminen. Koordinaatioalustan tehtävänä on varmistaa tuen läpinäkyvyys, koherenttius ja vastuullisuus. Päätöstä edelsivät pitkälliset keskustelut suurimpien lahjoittajamaiden ja kansainvälisten rahoituslaitosten kesken. Euroopan komissio esitti jo toukokuussa 2022 Ukrainan jälleenrakennuksen koordinaatiomekanismia.

G7-ryhmän perustaman koordinaatioalustan toiminta käynnistyi tammikuussa 2023. Koordinaatioalustan päättävä elin on ohjauskomitea (Steering Committee), jonka yhteispuheenjohtajina toimivat Ukraina (finanssiministeri), EU (komission naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosaston, DG NEAR pääjohtaja) ja Yhdysvallat (kansallisen turvallisuuden varaneuvonantaja). Ohjauskomitean perustavaan kokoukseen 26.1. osallistuivat G7-ryhmän sekä kv. rahoituslaitosten edustajia (mm. EBRD, IIB, IMF, Maailmanpankki). On mahdollista, että ohjauskomiteaan voi myöhemmässä vaiheessa liittyä

lisää rahoittajatahojen edustajia. Ohjauskomiteaa tukee sihteeristö (Secretariat), joka on perustettu komission DG NEAR -pääosaston pääjohtajan alaisuuteen erillisenä hallinnollisena yksikkönä. Sihteeristön tehtävänä on valmistella ohjauskomitean kokoukset. Samalla komission DG NEAR -pääosastoon perustetaan uusi osasto vastaamaan Ukraina-tuesta. EU-puheenjohtajamaan aloitteesta neuvostoon on perustettu ad hoc -työryhmä tiedonkulun varmistamiseksi jälleenrakennusalan suhteen.

Ukrainan jälleenrakennussuunnitelma (National Recovery Plan) tähtää Ukrainan sotavahinkojen korjaamisen lisäksi modernisaatioon, EU-integraatioon ja Ukrainan houkuttelevuuteen sijoituskohteena. Jälleenrakennusta valmistelemaan ja ohjaamaan on perustettu kansallinen neuvosto, jonka johdossa ovat presidenttihakemiston päällikkö, pääministeri ja parlamentin puhemies.

Ukrainan jälleenrakennuksen on määrä kulkea käsi kädessä Ukrainan EU-lähentymisen kanssa. Ukrainalle myönnettiin kesäkuussa 2022 ehdokasmaa-asema oletuksella, että Ukraina toteuttaa keskeisiä uudistuksia. Ukrainan edistymistä EU-lähentymiseen liittyvien kriteerien täyttämiseksi tullaan tarkastelemaan vuosittain komission laajentumispaketin yhteydessä. EU:n ja Ukrainan suhteet perustuvat laajaan assosiaatiosopimukseen, jossa Ukraina on sitoutunut laajoihin uudistuksiin. Suomi on tukenut Ukrainaa pitkäjänteisesti opetuksen, oikeusvaltiokehityksen ja energiatehokkuuden saralla. Suomi osallistuu vahvasti EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon, joka tukee Ukrainan siviiliturvallisuussektorin uudistamista ja epäsuorasti Ukrainan jälleenrakentamista ja EU-lähentymistä.

Ukrainan presidentti on tehnyt esityksen 10 kohdan rauhanaloitteesta, johon sisältyy esitys huippukokouksesta. Ukraina on pyytänyt useimmilta EU-jäsenmailta ml. Suomelta tukea aloitteelle. EU ml. Suomi tukevat Ukrainan aloitetta oikeudenmukaisesta rauhasta. EU-Ukraina -huippukokouksen 3.2.2023 julkilausuma osoitti tukea rauhanformula-huippukokouksen järjestämiselle.

Suomi on osoittanut Ukrainaan noin 770 miljoonan euron arvosta tukea Venäjän hyökkäyssodan johdosta, josta huomattava osa on puolustusmateriaalitukea. Suomi on myös osoittanut Ukrainaan humanitaarista apua ja kehitysyhteistyötukea. Kuluvan vuoden aikana Ukrainan kanssa tehtävän kehitysyhteistyön budjettikehys on 37 miljoonaa euroa, jonka myötä Ukraina on suurin yksittäinen Suomen kehitysyhteistyön kohdema. Suomen Ukrainassa tekemän pitkäjänteisen kehitysyhteistyön painopistealueet ovat opetuksen ja energiatehokkuuden uudistaminen sekä oikeusvaltiokehityksen tukeminen.

Ulkoministeriö

TAVOITEMUISTIO

KEO-50 Hassinen Anu

20.02.2023

Asia

Monenkeskisten kehityspankkien uudistaminen ja kehittäminen

Kokous/tapaaminen

Epävirallinen kehitysministerikokous 8.-9.3.2023

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Emmi Oikari UM/KEO-50, emmi.oikari@formin.fi, puh. 0295 350 964

Anu Hassinen UM/KEO-50, anu.hassinen@formin.fi, puh. 0295 350 543

Sini Suonpää-Doche UM/KEO-50, sini.suonpaa-doche@formin.fi, puh. 0295 350 434

Saana Ahonen UM/KEO-60, saana.ahonen@formin.fi, puh. 0295 350 688

Mikko-Waltteri Sihvola VM, mikko.sihvola@gov.fi, puh. 0295 530 303

1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET

Kokouksessa keskustellaan EU:n yhteisistä näkemyksistä monenkeskisten kehityspankkien uudistamisprosessiin.

2. SUOMEN TAVOITE

Suomi kannattaa monenkeskisten kehityspankkien uudistamista ja kehittämistä tukemaan paremmin kehitys- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Suomi tukee kehityspankkireformin tavoitteita, kuten kehitysrahoituksen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamista sekä kehityspankkien vahvempaa roolia kumppanimaiden auttamisessa vastaamaan globaaleihin ja rajat ylittäviin haasteisiin.

Suomi tukee kehityspankkien pääomien tehokkaampaa käyttöä muun muassa eri taseen optimointikeinojen avulla niiden olemassa olevien resurssien ja mandaattien puitteissa, kuitenkin heikentämättä kehityspankkien pidemmän aikavälin rahoituskestävyyttä sekä vaarantamatta niiden korkeaa luottokelpoisuutta ja etuoikeutetun velkojan asemaa.

Suomi painottaa erityisesti kehityspankkien roolia pidemmän aikavälin transformatiivisen kestävä kehityksen aikaansaamisessa, vaikka viime aikoina rahoituksessa onkin korostunut useisiin samanaikaisiin ja äkillisiin kriiseihin vastaaminen. Kehityspankit tarjoavat asiakasmalleen rahoituksen lisäksi arvokasta asiantuntemusta, mikä edellyttää niiltä myös riittäviä henkilöresursseja toimintansa toteuttamiseen.

Suomi kannustaa kehityspankkeja keskinäiseen koordinaatioon toimiansa ja mandaattiansa täydentävyyden varmistamiseksi.

Suomi painottaa, että kehityspankkien reformiprosessien tulee olla osallistavia ja tasa-arvoisia. Kehittyvien maiden omistajuus on tärkeää. Lähestymistapa tulee olla erilainen köyhimmille ja hauraille maille

sekä keskitulotason maille huomioiden näiden maiden erilaiset tarpeet ja resurssit. Maakohtaisen lähestymistavan tulee jatkossakin olla tärkeä osa kehityspankkien toimintamallia. Suomi tukee pyrkimyksiä vahvistaa keskitulotason maiden roolia globaalien julkishyödykkeiden, erityisesti ilmastonmuutoksen hillinnän, tuottamisessa.

Samalla Suomi painottaa keskitulotason maiden omien resurssien ja veropohjan kehittämistä sekä maiden sitouttamista kestäväen kehityksen tavoitteisiin ja sisäisen epätasa-arvon vähentämiseen. Tuki keskitulotason maille ei saa vähentää kaikkein köyhimmille maille kanavoitavaa tukea.

Suomi korostaa yksityisen sektorin rahoituksen kasvattamista, jonka edistämiseksi pankit voisivat olla nykyistä tehokkaampia.

Suomi kannustaa kehityspankkeja aktiiviseen dialogiin muiden monenkeskisten järjestöjen ja kumppaneiden, kuten OECD:n ja YK:n, kanssa kehityspankkireformin synergioiden varmistamiseksi suhteessa muihin monenkeskisen kehitysrahoitusjärjestelmän uudistamiseen tähtääviin aloitteisiin.

Suomi edistää erityisesti valtiovarainministerien ilmastokoalitiota sekä sopeutumisrahoituksen Champions-ryhmää, joiden perustamisessa Suomi on ollut aktiivinen, hyvinä esimerkkeinä yhteistyöalustoista, joiden avulla koordinoidaan kansallisia politiikkoja kohti globaalien julkishyödykkeiden rahoittamista. Suomi piti keväällä 2022 Champions-ryhmän ensimmäisen ministeritason kokouksen. Eri osapuolien yhteen tuominen ja vuoropuhelun edistäminen jatkui Egyptin ilmastokokouksessa.

3. NEUVOTTELUTILANNE

Keskustelun tavoitteena on vahvistaa EU:n koordinaatiota ja valmistella yhteiset EU-viestit liittyen monenkeskisten kehityspankkien uudistamiseen ja kehittämiseen erityisesti Maailmanpankkiryhmän ja Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) huhtikuussa pidettäviä kevätkokouksia varten.

4. TAUSTA

Vaatimukset kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja kehitysrahoitusarkkitehtuurin uudistamiseksi ovat kiihtyneet viime vuosina eri foorumeilla ja eri tahojen toimesta, mukaan lukien YK, G7, G20 ja kv. ilmastokokoukset. Johtuen osin negatiivisesta kehityksestä kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa, erityisesti monenkeskisiä kehityspankkeja vaaditaan nyt vahvasti uudistumaan, mobilisoimaan enemmän resursseja ja hyödyntämään pääomiaan paremmin, jotta ne voisivat vastata useisiin samankaisiin globaaleihin, alueellisiin ja paikallisiin kriiseihin tehokkaammin. Tämänhetkessä vaikeutuneessa geopoliittisessa ja makrotaloudellisessa toimintaympäristössä erityisesti köyhimpien, kehittyvien maiden rahoitustarpeet ovat nousseet pandemian, ilmastonmuutoksen voimistamien sään ääri-ilmiöiden ja Venäjän hyökkäyssodan seurauksena samaan aikaan, kun niiden velkakestävyys on heikentynyt ja hauraus ja konfliktit ovat lisääntyneet. Lisäksi Ukrainan rahoitustarpeet ovat mittavat, ja heikentyneen maailmantalouden ja julkisten talouksien haasteiden vuoksi kehityspankkien osakkeenomistajien valmius kehityspankkien pääomankorotuksiin on hyvin rajallinen. Samalla kehityspankkien osakkeenomistajat edellyttävät, että kehityspankit kuitenkin säilyttävät parhaimman luottoluokituksensa, jotta ne voivat edelleen kanavoita edullisempaa rahoitusta asiakasmalleen, kuin mitä nämä voivat saada suoraan rahoitusmarkkinoilta. G20:n teettämän riippumattoman, kehityspankkien pääoman riittävyttä (ns. Capital Adequacy Framework, CAF) koskevan, arvioinnin mukaan kehityspankeilla on keinoja myös nykyisen pääomansa parempaan hyödyntämiseen, vaikkakin erityisesti alueelliset kehityspankit ovat to-

denneet jo toteuttaneensa merkittävän osan esitetyistä suosituksista. On epävarmaa, että suositusten toimeenpano todellisuudessa johtaisi usean sadan miljardin Yhdysvaltain dollarin arvioituun lisäykseen kehityspankkien rahoituskapasiteetissa keskipitkällä aikavälillä.

Erityisesti G7-maat toivat Yhdysvaltain valtiovarainministeri **Janet Yellenin** johdolla syksyllä 2022 esille tarpeen päivittää monenkeskisten kehityspankkien mandaatteja vastaamaan entistä paremmin rajat ylittäviin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, sekä tukemaan kehittyviä maita globaaleiden julkishyödykkeiden, kuten terveysturvallisuus, rauha, ilmasto ja ympäristö tuottamisessa. Kehityspankit ovat tärkeitä toimijoita ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa. COP26 Glasgow Climate Pactin tuloksena sopeutumisrahoitus pitäisi kollektiivisesti kaksinkertaistaa vuodesta 2019 vuoteen 2025 mennessä, ja tähän päästäksemme kansallisten ilmastorahoitusitoumusten lisäksi tulisi sitouttaa myös kehityspankit mukaan tavoitteeseen. Sekä sopeutumiseen että hillintään kohdistuvien rahavirtojen lisäksi kehityspankkien tulisi pystyä raportoimaan ilmastotyön tuloksista laajemmin, läpinäkyvästi ja uskottavasti. Rahoitusta halutaan lisätä myös keskitulotason maille, jotka ovat ratkaisevia ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, esimerkiksi luomalla kannustimia hiilivoimaloiden sulkemiselle pehmeäehtoisen rahoituksen avulla. Tämä lisäys halutaan tehdä vähentämättä tukea vähiten kehittyneille maille. Myös Intia haluaa G20-puheenjohtajanaan ottaa keskustelussa vahvempaa roolia. Kehittyviä maita edustava G11-ryhmä on puolestaan korostanut tarvetta huolehtia, etteivät ehdotetut uudet painopisteet siirrä huomiota kehityspankkien perinteisistä kehitys- ja köyhydenvähentämistavoitteista tai maakeskeisestä lähestymistavasta.

Osana tätä laajempaa reformivaatimusta Maailmanpankkiryhmän (WBG) osakkeenomistajat pyysivät G7-maiden aloitteesta vuoden 2022 lokakuun vuosikokouksessa pankkiryhmän johtoa käynnistämään ns. Evolving Bank -uudistusprosessin osana ja alkusysäyksenä laajemmalle kehityspankkireformille. Vastaavat odotukset kohdistuvat myös alueellisiin kehityspankkeihin. Maailmanpankkiryhmän johtoa pyydettiin valmistelemaan tiekartta (Evolution Roadmap), joka julkistettiin 18. joulukuuta 2022. Tavoitteena oli aloittaa läpinäkyvä, inklusiivinen ja iteratiivinen prosessi pankkiryhmän johdon, johtokunnan ja osakkeenomistajien/pääkaupunkien välillä, muita sidosryhmiä konsultoiden, jonka tuloksena syntyvä uudistamissuunnitelma hyväksyttäisiin viimeistään vuoden 2023 lokakuussa pidettävässä vuosikokouksessa, ennen sen toimeenpanon aloittamista.

Tiekartta koostuu kolmesta osa-alueesta: 1) pankkiryhmän **vision ja tehtävän** (vision and mission) uudelleentarkastelu, ml. vahvempi painotus globaaleihin julkishyödykkeisiin kuten ilmastonmuutos; 2) pankkiryhmän **toimintamallin** (operating model) uudelleenarviointi, ml. maakohtainen lähestymistapa vs. globaalit tavoitteet, yksityissektorin parempi mobilisointi, kehityspankkien välinen työnjako, asiakkaiden valinta ja priorisointi, mm. pehmeäehtoisen rahoituksen lisääminen keskitulotason maille sekä 3) vaihtoehtojen kartoitus **rahoituskapasiteetin ja -mallin parantamiseksi**, ottaen huomioon CAF-suositukset.

Uudistusprosessia tulee viemään eteenpäin Maailmanpankkiryhmän uusi pääjohtaja, jonka nimitysprosessi on juuri alkamassa nykyisen pääjohtajan **David Malpassin** ilmoitettua 15. helmikuuta 2023 äkillisesti ennaikaisesta erostaan, vaikka hänen toimikautensa olisi jatkunut heinäkuuhun 2024 asti. WBG:n pääjohtaja on perinteisesti amerikkalainen, kun taas sisarorganisaation, IMF:n pääjohtaja tulee Euroopasta. On selvää, että pankin suurimpana osakkeenomistajana Yhdysvallat ei nähnyt Malpassia riittävän uudistushaluisena ja aikaansaavana erityisesti ilmastotavoitteiden edistämisessä mutta myös kehityspankkireformin eteenpäin viemisessä.

Kehityspankkireformi on keskiössä myös Maailmanpankkiryhmän/IMF:n kevätkokouksissa 10.-16.4. Washingtonissa, jotka pidetään teeman ”Reshaping Development for a New Era” alla. Tiekartasta keskustellaan kevätkokousten yhteydessä pidettävässä kehityskomiteassa. Sitä varten kuvernööreille val-

mistellaan raportti ehdotuksista pankkiryhmän visiosta ja tehtävästä sekä sen suunnitelmiin edistää kaikkia kolmea tiekartan osa-aluetta samaan aikaan, kun se vastaa kaikkein kiireellisempiin rahoituksen riittävyyttä koskeviin haasteisiin, mukaan lukien CAF-suositukset. Pohjoismaiden ja Baltian maiden äänestysryhmän edustaminen kehityskomiteassa on tänä vuonna Suomella. Kevätkokouksen kehityskomitean keskustelun ja sitä seuraavien lisäkonsultaatioiden pohjalta pankin johto valmistelee uudistusprosessista tarkemman esityksen pankin osakkeenomistajille lokakuun vuosikokouksen yhteydessä pidettävään kehityskomitean istuntoon.

Valmistautumista kevätkokouksiin käsiteltiin myös EU:n neuvoston CODEV-PI -työryhmän kansainvälisten kehityskonferenssien alatyöryhmässä 23.1.2023 komission esityksen pohjalta. Komission tavoitteena on vahvistaa EU-koordinaatiota ja valmistella yhteiset EU-viestit tärkeistä ajankohtaisista asioista liittyen erityisesti Maailmanpankkiryhmän uudistuksiin, mutta myös Venäjän hyökkäyssotaan, ilmastonmuutokseen, velkakysymyksiin ja ruokaturvaan. Komissio katsoi, että Eurooppana emme voi jäädä jälkeen monenkeskisten kehityspankkien uudistamista ja kehittämistä koskevassa keskustelussa ja EU:n tulee ottaa kantaa tämän alla esitettyihin kysymyksiin. Asiasta keskustellaan nyt epävirallisessa kehitysministerikokouksessa komissaari **Jutta Urpilaisen** ehdotuksesta.

Vaikka komission mielestä on tärkeää muodostaa EU-kanta, on muistettava, ettei EU ole suoraan edustettuna kehityspankeissa (paitsi Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankissa, EBRD) ja johtokuntatyön osalta koordinaatio tehdään kehityspankeissa äänestysryhmissä, joissa on myös EU:n ulkopuolisia maita. Esimerkiksi Maailmanpankissa Pohjoismaiden ja Baltian maiden äänestysryhmässä, johon Suomi kuuluu, ovat mukana Norja ja Islanti. Lisäksi Maailmanpankissa suuret EU-maat, kuten Saksa ja Ranska, toimivat omien johtokuntaedustajiensa kautta tai epävirallisessa G7-formaatissa. Aiheeseen saatetaan palata kehitysministerikokouksessa toukokuussa 2023. Komissio tulee valmistelemaan asiaa ja voi tuoda sen neuvoston keskusteluun myös tätä ennen. Komissio korosti, että Kiinan osalta tulee olla tarkkana, koska mahdollisten pääomakorotusten myötä Kiinalla on mahdollisuus kasvattaa osuuttaan ja siten vaikutusvaltaansa pankeissa.

Presidentti **Emmanuel Macronin** aloitteesta Pariisissa 22.-23.6.2023 järjestettävä huippukokous teemalla ”A New Global Financial Pact with Global South” on osa EU-maiden vastausta kehittyvien maiden odotuksiin kasvavasta kehitys- ja ilmastorahoituksesta. Kehityspankit ja kansainväliset rahoituslaitokset ovat mukana kokousvalmisteluissa. Myös OECD:lla on merkittävä rooli. Kokous rakentuu Barbadosen pääministeri **Mia Mottleyn** COP27-ilmastokokouksessa esittelemälle ns. Bridgewater-aloitteelle. Keskustelun kohteena on mm. kehityspankkireformi, yksityisen pääoman mobilisointi sekä ilmastorahoituksen lisääminen ja parempi kohdentaminen. Lisäksi kehityspankkireformista keskustellaan syyskuussa YK:n alaisuudessa pidettävässä huippukokouksessa.